

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Nafta w Wielkopolsce i na Kujawach

Źródło:

Przemysł Naftowy Rok 10 1935 nr 13, strony 394-395

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.
„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«
H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

sób ceny ropy były stosunkowo bardzo wysokie i zarówno dla właścicieli kopalń jak też dla brutowców bardzo korzystne.

Sytuacja zmienia się natomiast w sposób zarówno dla przedsiębiorstw naftowych, jak i szczególnie dla brutowców wysoce niekorzystny od chwili ustalania cen ropy naftowej w szybko dewaluujących się markach polskich. Szczególnie niekorzystne jest dla brutowców rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 1920 r. Dz. U. Nr. 70 poz. 472, zmieniające austriackie rozporządzenie cesarskie z r. 1915 w ten sposób, że ceny ropy brutowej ustalone być mogą niezależnie, a więc w wysokości niższej, w stosunku do cen ropy nettoj. Rozporządzenie Ministra Skarbu z roku 1920 Dz. U. Nr. 70, poz. 476, wydane na podstawie wymienionego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów ustala cenę ropy brutowej z działaniem wstecznym i przydziela ją równocześnie Państwowej Fabryce Olejów Mineralnych w Drohobyczu. Odtąd obowiązują następujące ceny dla ropy wyprodukowanej:

do 30. XI. 1919 r. 50 Mk. plus 10 Mk. premji,
od 1. XII. 1919 r. do 31. V. 1920 r. 90 Mk. plus 15 Mk. premji,
od 1. VI. 1920 r. do 30. X. 1920 r. 130 Mk. plus 20 Mk. premji,

przyczem premje należały się brutowcowi tylko w tym wypadku, o ile był równocześnie właścicielem eksploatowanego gruntu.

Rozporządzenie Ministra Skarbu oraz Przemysłu i Handlu z dnia 25 lutego 1922 r. (Monitor Polski Nr. 106 z 11. V. 1922 r.) ustaliło dla ropy wyprodukowanej i oddanej w czasie od 1. XI. 1920 r. do 31. V. 1922 r. Mk. 1600 za 100 kg, przyczem aż do tej chwili cena ropy rozumiała się jednolicie dla wszystkich gatunków (marek) ropy naftowej.

To samo rozporządzenie wprowadza dla brutowców dużą ulgę, bowiem z dniem 1 czerwca 1922 r. cena ropy brutowej wynosić ma w każdym miesiącu 50% ceny targowej ropy nettoj, a więc połowę ceny uzyskiwanej faktycznie na rynku. To samo rozporządzenie nakłada na Państwowy Urząd Naftowy obowiązek wypłaty ceny kupna - sprzedaży za ropę zajętą na rzecz Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych w ciągu 60 dni po przedłożeniu odnośnych wykazów, — podczas gdy poprzednio termin taki nie był ustalony, wskutek czego wypłata następowała faktycznie z dużym opóźnieniem.

Sprawa ropy brutowej uregulowana została ostatecznie ustawą z dnia 1 maja 1923 r. Dz. U. Nr. 55, poz. 387, obowiązującą od dnia 1. VI. 1923, mocą której za ropę brutową zajętą na rzecz Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych płaconą będzie, zawsze w przeciągu 30 dni od miesiąca produkcji, pełna przeciętna cena targowa. Ustawa ta z małymi zmianami obowiązuje do dnia dzisiejszego.

DZIAŁ SPRAWOZDAWCZY

Nafta w Wielkopolsce i na Kujawach. Zagadnienie możliwości występowania złóż ropnych w Wielkopolsce, budzi zrozumiałe zainteresowanie w szerokich kołach naszych przemysłowców.

W ubiegłym roku „Przemysł Naftowy“ zamieścił artykuł Dra. S. Olszewskiego: „Ślady ropy naftowej w Wielkopolsce, na Pomorzu i na Kujawach i ślady potasu w Kcyni w woj. pomorskiem“ (Nr. 17 — 1934).

Ostatnio ukazała się w Przeglądzie Górniczo-Hutniczym niezwykle cenna monografia Wicedyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego p. inż. Stefana Czarnockiego: „Nafta w Wielkopolsce i na Kujawach“.

W publikacji tej podane są i krytycznie rozważone wszystkie wiadomości o stosunkach geologicznych i występowaniu nafty w Wielkopolsce.

Do śladów ropy niebudzących wątpliwości, zalicza autor ślady znalezione w złożach solnych w Inowrocławiu, w otworze wiertniczym w Sielcu, w pobliżu Żnina, w otworze w Janiszewie i w wierceniu w Brzeziu, pod Włocławkiem.

Inne ślady nafty, jak w Sędzinie, Brzyszcze, w Kcyni i w Tucholi, są przyjmowane przez autora z zastrzeżeniami.

Pod względem genezy, występowania naftowe w Wielkopolsce i na Kujawach łączą się z terenami naftowymi Hannoweru. Z tego tytułu, autor podaje krótki zarys warunków geologicznych złóż w Hannowerze.

Opierając się na wiadomościach o złożach hannowerskich autor stwierdza, że należy skoncentrować badania w tych obszarach, gdzie utwory cechsztyńskie — mezozoiczne tworzyły się w warunkach przybrzeżnych, w pobliżu masywów złożonych ze skał starszych. W tych bowiem obszarach są największe szanse znalezienia słupów solnych.

Na obszarze Polski, stosunki geologiczne pasma wielkopolsko-kujawskiego wysadów solonośnych i naftowych są geologicznie dotąd nie wyjaśnione.

Zdjęcia geologiczne tego obszaru nie rokuja nadziei, ponieważ cały obszar jest przykryty grubą serią utworów czwarto-rzędowych.

Należałoby zatem zastosować do poszukiwań wysadów solnych metody geofizyczne.

W końcowej części swej pracy, autor wskazuje na wysiłek wiertniczy i trudności poszukiwawcze, jakie towarzyszyły odkryciom produktywnych złóż ropy w Hannowerze. Niemniej

wysiłku wymagają złoża wielkopolskie i kujawskie.

W obecnych warunkach, w jakich znajduje się przemysł naftowy Polski, należy jednak ześrodkować wszystkie nasze wysiłki w obszarze Karpat i na Przedkarpaciu, gdzie w obecnym stanie naszych wiadomości posiadamy większe szanse, aniżeli w obszarze Wielkopolski. Niemniej, wydaje się autorowi niezbędnym wykonanie na obszarze Wielkopolski badań przygotowawczych, przede wszystkim geofizycznych. O. W.

Dr. J. Basseches i Mgr. I. Korkis: Kodeks Postępowania Podatkowego. Wydawnictwo Księgarni „Ewer“. Stron 544. Cena egzemplarza oprawnego zł. 7.80.

Nowa ordynacja podatkowa zmieniła zupełnie dotychczasowe formy postępowania podatkowego.

Z tych przyczyn Ministerstwo Skarbu, chcąc wprowadzić w życie nową ordynację podatkową, wydało bardzo obszerną instrukcję podatkową, stanowiącą duży tom przepisów nader ważnych, zarówno dla podatnika, jak i dla urzędnika skarbowego. Ordynacja podatkowa zatem wraz z rozporządzeniem wykonawczem i instrukcją podatkową stanowi kodeks postępowania podatkowego, który jednak „powstał nie w drodze mechanicznego scalenia dawniejszych przepisów formalnych, rozszerzonych w poszczególnych ustawach podatkowych, lecz opiera się na nowych zasadach i założeniach, i stwarza tem samem nowe formy postępowania odmienne od dotychczasowych“ (okólnik Min. Skarbu z 29. I. 1935 r.).

Jak zatem widzimy z cytowanej powyżej oficjalnej enuncjacji Ministerstwa Skarbu mamy tu do czynienia z zupełnie nowymi przepisami prawnymi, dotychczas w Polsce niestosowanymi. Wymiary tegoroczne odbywają się właśnie po raz pierwszy na podstawie tych nowych przepisów.

Omawiane wydawnictwo „Kodeks Postępowania Podatkowego“ daje całokształt tych przepisów, obejmując po raz pierwszy ogłoszoną w ca-

łości instrukcję podatkową, dotychczas dla podatnika nieprzystępną.

System opracowania tej książki daje możliwość nawet każdemu laikowi zapoznania się z całokształtem prawodawstwa w każdej dziedzinie postępowania podatkowego, przy każdym bowiem przepisie ordynacji podatkowej znajduje się dotyczące przepisy rozporządzenia wykonawczego, instrukcji podatkowej, okólniki Min. Skarbu, orzecznictwo Sądu Najwyższego i Najwyższego Trybunału administracyjnego, wkońcu cenne uwagi autorów.

Książka powinna się znaleźć na biurku każdego kupca, przemysłowca i każdego wogóle obywatela, mającego styczność z administracją podatkową.

Inż. Zdzisław Wilk: „Odbudowa ciśnienia w złożach roponośnych“, nakładem autora, Borysław 1935 r. stron 130, rysunków 74.

Ukazała się w druku praca inż. Zdzisława Wilka, omawiająca obszernie sprawę odbudowy ciśnienia złóż naftowych. We wstępie zwraca Autor uwagę na doniosłość gospodarki złożem ropy po dowierceniu otworu, w celu zapobieżenia tak groźnym dla całokształtu naszej gospodarki naftowej objawom, jak zawodnienie całego szeregu pól naftowych.

Jedną z metod racjonalnej gospodarki złożem roponośnym jest metoda odbudowy ciśnienia, polegająca na tem, że do jednego lub więcej otworów wtłacza się gaz pod pewnem ciśnieniem. Metoda ta jest uznana obecnie za jedynie racjonalną metodę eksploatacji, to też np. w Ameryce stosuje się ją nawet do otworów świeżo odwierconych.

Omawiana praca składa się z następujących rozdziałów: 1) Wstęp. 2) Z historii odbudowy ciśnienia. 3) Zasady odbudowy ciśnienia. 4) Przygotowanie do odbudowy ciśnienia. 5) Gdzie wtłaczać. 6) Co wtłaczać. 7) Urządzenia do wtłaczania gazu. 8) Urządzenia do odbierania gazu z otworów produkujących. 9) Kontrola. 10) Jak wtłaczać i odbierać gaz. 11) Zakończenie.

DROGI — MOTORYZACJA — PALIWO

Sprawy motoryzacyjne muszą być ześrodkowane w jednych rękach

(Gazeta Handlowa Nr. 185).

Kłeska demotoryzacji kraju pogłębia się z każdym miesiącem coraz bardziej. Wprawdzie pojawiły się lekkie oznaki ożywienia na zamartym rynku samochodowym, wprawdzie zwiększyła się nieco liczba osób, nabywających nowe samochody, ale wszystko to są tak rzadkie i sporadyczne objawy, że nie mogą one mieć żadnego wpływu na stan motoryzacji kraju. Co więcej, przyrost nowych wozów jest nadal tak zni-

komy, że nie tylko nie jesteśmy w możności utrzymać w obecnym stanie naszego nędznego i nikłego parku samochodowego, lecz przeciwnie, park ten coraz bardziej topnieje i kurczy się.

W całej Polsce kursuje, według statystyki na dn. 1 stycznia b. r., 24 821 samochodów, czyli 1 samochód przypada na 1 275 mieszkańców. Ale od stycznia do chwili obecnej liczba ta nie-